

FIȘA DISCIPLINEI**1. Date despre program**

1.1 Instituția de învățământ superior	Universitatea "Alexandru Ioan Cuza" din Iași
1.2 Facultatea	Facultatea de Drept
1.3 Departamentul	DEPARTAMENTUL DE DREPT PUBLIC
1.4 Domeniul de studii	Drept
1.5 Ciclul de studii	Licență
1.6 Programul de studii / Calificarea	Drept

2. Date despre disciplină

2.1 Denumirea disciplinei	Istoria dreptului românesc					
2.2 Titularul activităților de curs	Conf. Dr. DAN CONSTANTIN MATA					
2.3 Titularul activităților de seminar	Drd. MADALINA-GABRIELA GUTA					
2.4 An de studiu	I	2.5 Semestrul	II	2.6 Tip de evaluare*	V	2.7 Regimul disciplinei** Op

*E – Examen / C – Colocviu / V – Verificare

**OB – Obligatoriu / OP – Opțional / F – Facultativ

3. Timpul total estimat (ore pe semestru si activitati didactice)

3.1 Număr de ore pe săptămână	3	3.2 curs	2	3.3 seminar/laborator	1
3.4 Total ore din planul de învățământ	42	3.5 curs	28	3.6 seminar/laborator	14
Distribuția fondului de timp					ore
Studiu după manual, suport de curs, bibliografie și altele					20
Documentare suplimentară în bibliotecă, pe platformele electronice de specialitate și pe teren					6
Pregătire seminare/laboratoare, teme, referate, portofolii și eseuri					5
Tutoriat					0
Examinări					2
Alte activități					0

3.7 Total ore studiu individual*	33
3.8 Total ore pe semestru	75
3.9 Numărul de credite	3

4. Precondiții - De curriculum (dacă este cazul)

Nu este cazul

5. Condiții (dacă este cazul)

5.1 De desfășurare a cursului	Nu este cazul
5.2 De desfășurare a seminarului/ laboratorului	Prezența obligatorie conform regulamentelor aplicabile

6. Obiective

Însușirea noțiunilor fundamentale privind evoluția organizării statale din antichitate și până în prezent. Dobândirea unei perspective diacronice asupra instituțiilor juridice reglementate în spațiul românesc din antichitate și până la finalul secolului al XX-lea. Cunoașterea și interpretarea izvoarelor istoriei dreptului românesc cu evidențierea particularităților normative determinate de evoluția societății românești într-o perioadă determinată.

7. Competențe/Rezultate ale învățării

- Studentul/Absolventul explică noțiunile generale ale domeniului, referitoare la conceptele de motricitate și activitate motrică, efectele acestora asupra dezvoltării și educării, astfel încât să poată fi utilizate în contexte formative, educative, competiționale și organizatorice. - Studentul/absolventul analizează și interpretează principii esențiale ale dreptului. - Studentul/Absolventul explică noțiunile generale ale domeniului, referitoare la conceptele de motricitate și activitate motrică, efectele acestora asupra dezvoltării și educării, astfel încât să poată fi utilizate în contexte formative, educative, competiționale și organizatorice.
--

8. Conținut

8.1 Curs	Metode de predare	Observații (ore și referințe bibliografice)
I.Aspecte introductive 1. Metodologia studierii istoriei dreptului românesc 2. Periodizarea istoriei dreptului românesc	Prelegerea didactică. Conversația euristică. Explicația. Problematizarea	Două ore A se consulta capitolul aferent temei din referințele bibliografice principale 1 și 2
II.Instituții politice și juridice în Antichitate 1. Dreptul geto-dac 2. Dreptul roman în provincia Dacia	Prelegerea didactică. Conversația euristică. Explicația. Problematizarea	Două ore A se consulta capitolul aferent temei din referințele bibliografice principale 1 și 2
III.Vechiul drept cutumiar românesc 1. Obiceiul juridic românesc (ius valachicum) 2. Instituțiile dreptului public 3. Instituțiile dreptului privat 4. Apariția primelor legi scrise și cutuma	Prelegerea didactică. Conversația euristică. Explicația. Problematizarea	Două ore A se consulta capitolul aferent temei din referințele bibliografice principale 1 și 2
IV.Dreptul statelor medievale românești 1. Organizarea statelor medievale românești 2. Izvoarele juridice formale ale dreptului medieval românesc	Prelegerea didactică. Conversația euristică. Explicația. Problematizarea	Două ore A se consulta capitolul aferent temei din referințele bibliografice principale 1 și 2
V.Instituțiile juridice ale dreptului feudal 1. Dreptul public 2. Dreptul privat	Prelegerea didactică. Conversația euristică. Explicația. Problematizarea	Două ore A se consulta capitolul aferent temei din referințele bibliografice principale 1 și 2

8.1 Curs	Metode de predare	Observații (ore și referințe bibliografice)
VI.Evoluția dreptului în epoca premodernă 1. Reformele lui Constantin Mavrocordat 2. Culegeri de drept fără caracter oficial 3. Codurile, legiuirile și manualele de legi fanariote	Prelegerea didactică. Conversația euristică. Explicația. Problematizarea	Două ore A se consulta capitolul aferent temei din referințele bibliografice principale 1 și 2
VII.Evoluția dreptului în epoca premodernă 1. Fizionomia principalelor instituții juridice 2. Primele semne ale doctrinei juridice	Prelegerea didactică. Conversația euristică. Explicația. Problematizarea	Două ore A se consulta capitolul aferent temei din referințele bibliografice principale 1 și 2
VIII.Formarea statului național și sistemul de drept modern 1. Opera legislativă a lui Alexandru Ioan Cuza 2. Sistemul constituțional modern 3. Dezvoltarea învățământului și a gândirii juridice românești	Prelegerea didactică. Conversația euristică. Explicația. Problematizarea	Două ore A se consulta capitolul aferent temei din referințele bibliografice principale 1 și 2
IX.Formarea statului național și sistemul de drept modern 1. Instituțiile dreptului public 2. Instituțiile dreptului privat	Prelegerea didactică. Conversația euristică. Explicația. Problematizarea	Două ore A se consulta capitolul aferent temei din referințele bibliografice principale 1 și 2
X.Sistemul juridic al României Întregite 1. Constituția din anul 1923 2. Unificarea legislativă	Prelegerea didactică. Conversația euristică. Explicația. Problematizarea	Două ore A se consulta capitolul aferent temei din referințele bibliografice principale 1 și 2
XI.Sistemul juridic al României Întregite 1. Evoluția instituțiilor juridice 2. Emergența științei juridice	Prelegerea didactică. Conversația euristică. Explicația. Problematizarea	Două ore A se consulta capitolul aferent temei din referințele bibliografice principale 1 și 2
XII.Statul și dreptul în perioada comunistă 1. Dictatura proletariatului și transformările dreptului 2. Constituțiile „democrației-populare” 3. Constituția României „socialiste”	Prelegerea didactică. Conversația euristică. Explicația. Problematizarea	Două ore A se consulta capitolul aferent temei din referințele bibliografice principale 1 și 2
XIII.Statul și dreptul în perioada comunistă 1. Instituțiile dreptului public 2. Instituțiile dreptului privat 3. Direcții și curente în doctrina juridică	Prelegerea didactică. Conversația euristică. Explicația. Problematizarea	Două ore A se consulta capitolul aferent temei din referințele bibliografice principale 1 și 2
XIV.Statul și dreptul în primul deceniu postdecembrist. Dinamica procesului de recuperare a tradiției juridice românești	Prelegerea didactică. Conversația euristică. Explicația. Problematizarea	Două ore A se consulta capitolul aferent temei din referințele bibliografice principale 1 și 2

Bibliografie

Referințe principale:

1. Manuel Guțan, Istoria dreptului românesc, Ediția a 3-a, București, Editura Hamangiu, 2017.
2. Dan Constantin Măță, Istoria dreptului românesc. Note de curs, Universitatea „Al. I. Cuza” din Iași, Facultatea de Drept, 2025.
3. Emil Molcuț, Emil Cernea, Istoria statului și dreptului românesc, București, Universul Juridic, 2013

Referințe suplimentare:

Ioan Chiș, Istoria statului și dreptului românesc, București, Universul Juridic, 2013
Cosmin Dariescu, Istoria statului și dreptului românesc din antichitate până la Marea Unire, București, Editura C.H. Beck, 2008.
Dan Constantin Măță, The Development of Romanian Legal Science (1814-1940), Vittorio Klostermann, Frankfurt, 2010
Dan Constantin Măță, Constantin Hamangiu, 1867-1932, București, Ed. Hamangiu, 2013
Dan Constantin Măță, Unificarea legislativă. Teze, proiecte și acțiuni din România Întregită, în „Dreptul”, nr. 9, 2018
Cristinel Ioan Murzea, Roxana Matefi, Evoluția statului și dreptului românesc, București, Editura Hamangiu, 2015
Andreea Rîpeanu, Istoria statului și dreptului românesc, București, Universul Juridic, 2010
Dan Țop, Olivian Mastacan, Istoria statului și dreptului românesc, București, Editura C.H. Beck, 2009

8.2 Seminar / Laborator	Metode de predare	Observații (ore și referințe bibliografice)
1.Particularitățile aplicării dreptului roman în provincia Dacia	Dezbateră. Verificarea cunoștințelor teoretice. Problematizarea. Studiul de caz	Două ore A se consulta capitolul aferent temei din referințele bibliografice principale 1 și 2
2.Instituții juridice cutumiare	Dezbateră. Verificarea cunoștințelor teoretice. Problematizarea. Studiul de caz	Două ore A se consulta capitolul aferent temei din referințele bibliografice principale 1 și 2
3.Cartea românească de învățătură Îndreptarea legii	Dezbateră. Verificarea cunoștințelor teoretice. Problematizarea. Studiul de caz	Două ore A se consulta capitolul aferent temei din referințele bibliografice principale 1 și 2
4.Codul Calimach Legiuirea Caragea	Dezbateră. Verificarea cunoștințelor teoretice. Problematizarea. Studiul de caz	Două ore A se consulta capitolul aferent temei din referințele bibliografice principale 1 și 2
5.Opera de codificare din perioada domniei lui Alexandru Ioan Cuza	Dezbateră. Verificarea cunoștințelor teoretice. Problematizarea. Studiul de caz	Două ore A se consulta capitolul aferent temei din referințele bibliografice principale 1 și 2
6.Particularitățile procesului de unificare legislativă	Dezbateră. Verificarea cunoștințelor teoretice. Problematizarea. Studiul de caz	Două ore A se consulta capitolul aferent temei din referințele bibliografice principale 1 și 2
7.Dreptul românesc între sovietizare și recuperarea „constantelor” dreptului	Dezbateră. Verificarea cunoștințelor teoretice. Problematizarea. Studiul de caz	Două ore A se consulta capitolul aferent temei din referințele bibliografice principale 1 și 2

Bibliografie

Referințe principale:

1. Manuel Guțan, Istoria dreptului românesc, Ediția a 3-a, București, Editura Hamangiu, 2017.
2. Dan Constantin Măță, Istoria dreptului românesc. Note de curs, Universitatea „Al. I. Cuza” din Iași, Facultatea de Drept, 2025.
3. Emil Molcuț, Emil Cernea, Istoria statului și dreptului românesc, București, Universul Juridic, 2006

Referințe suplimentare:

Tereza Danciu, Istoria dreptului românesc, vol. I, Dreptul cutumiar, București, Editura C.H. Beck, 2020.
Cosmin Dariescu, Istoria statului și dreptului românesc din antichitate până la Marea Unire, București, Editura C.H. Beck, 2008.
Cornelia Ene Dinu, Istoria statului și dreptului românesc, București, Editura Universul Juridic, 2020.
Cristinel Ioan Murzea, Roxana Matefi, Evoluția statului și dreptului românesc, București, Editura Hamangiu, 2015
Elena Paraschiv, Introducere în istoria dreptului. Caiet de seminar, București, Ed. CH Beck, 2012

9. Coroborarea conținutului disciplinei cu așteptările reprezentanților comunității, asociațiilor profesionale și angajatorilor reprezentativi din domeniul aferent programului

Cunoștințele dobândite vor asigura o perspectivă generală asupra evoluției istorice a instituțiilor juridice românești. Pentru a satisface așteptările reprezentanților comunității, asociațiilor profesionale și angajatorilor reprezentativi aceste cunoștințe trebuie coroborate cu cele dobândite la disciplinele fundamentale și de specialitate. Prin conținutul său disciplina contribuie la consolidarea culturii juridice, aspect ce poate constitui un avantaj în activitatea profesională ulterioară.

10. Evaluare

10.1 Evaluare continuă		Pondere (min. 30%)	100	
Curs	Forma de evaluare		Verificare scrisă	
	Pondere		50	
	Nepromovarea Evaluării continue determină nepromovarea Evaluării finale		Da	
	Metode de evaluare	Detalii	Pondere	cu reexaminare
		Test	100	Da
Seminar / Laborator	Forma de evaluare		Verificare mixtă	
	Pondere		50	
	Nepromovarea Evaluării continue determină nepromovarea Evaluării finale		Da	
	Metode de evaluare	Detalii	Pondere	cu reexaminare
		Referat	50	Nu
		Studiu de caz	25	Nu
		Verificare orală periodică	25	Nu

10.2 Mențiuni (situații speciale în evaluare)

--	--

10.3 Standard minim de performanță

Pentru promovarea examenului studentul va dovedi înțelegerea particularităților evoluției instituțiilor juridice în diferite etape istorice ale societății românești precum și posibilitatea identificării elementelor de continuitate în anumite domenii de reglementare. O altă cerință de bază în promovarea disciplinei o reprezintă dovedirea capacității de a interpreta un izvor juridic formal specific unei anumite perioade istorice, inclusiv din perspectiva explicării terminologiei de specialitate.

Data completării,

Titular de curs,
Conf. Dr. DAN CONSTANTIN MATA

Titular de seminar,
Drd. MADALINA-GABRIELA GUTA

Data avizării în departament,

Director de departament,
Conf. Dr. MARIUS NICOLAE BALAN